

Handläggare: Ewa-Britt Ek
Tfn: 08-508 01 401

Till
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Förändringar i nuvarande avgiftssystem inom äldreomsorgen

Remiss från kommunstyrelsen (KS dnr 327-372/2009).

Förslag till beslut

Tjänsteutlåtandet utgör svar på remissen.

Olle Johnselius
stadsdelsdirektör

Ulla Johansson
verksamhetsområdeschef

Sammanfattning

Avgifter för hemtjänst, dagverksamhet och omsorg i särskilt boende regleras från och med den 1 juli 2002 i 8 kap. socialtjänstlagen (SoL). Med anledning av de nya bestämmelserna i SoL införde Stockholms stad ett nytt avgiftssystem inom äldreomsorg från och med den 1 juli 2002. Från och med den 1 januari 2003 infördes bestämmelser kring inkomstberäkning i SoL. Avgiftssystemet föreslås nu förändras för att på ett tydligare sätt följa de bestämmelser som finns i SoL. I samband med översynen av avgiftssystemet föreslås även andra former av förändringar med syfte att göra avgifterna tydligare för den enskilde samt att underlätta administrationen. I detta ärende föreslår äldrenämnden förändringar av nuvarande avgiftssystem samt redovisar vilka konsekvenser dessa kan antas få vad gäller stadens intäkter, de enskildas avgifter samt krav på förändringar i stadens verksamhetssystem (Paraplysystemet). Samtliga de av äldrenämnden föreslagna förändringarna föreslås införas från och med den 1 januari 2010.

Bilaga

1. Protokollsutdrag från äldrenämndens sammanträde den 10 februari 2009.
2. Äldreförvaltningens tjänsteutlåtande 2009-01-20.

Remissbehandling

Protokollsutdrag från äldrenämndens sammanträde den 10 februari 2009 och äldreförvaltningens tjänsteutlåtande "Förändringar av nuvarande avgiftssystem inom äldreomsorgen" har av kommunstyrelsen remitterats till stadsdelsnämnden för yttrande. Kommunstyrelsen har inom staden även remitterat ärendet till stadsdelsnämnderna i Skärholmen och Älvsjö samt till stadsledningskontoret. Remisstiden sträcker sig till den 12 juni 2009.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom enheten för myndighetsutövning, äldreomsorg. Ärendet kommer att tas upp vid det lokal pensionärsrådets sammanträde den 29 april 2009. Pensionärsrådets eventuella yttrande i ärendet bifogas detta ärende.

Remissen i sammandrag

Avgifter för hemtjänst, dagverksamhet och omsorg i särskilt boende regleras från och med den 1 juli 2002 i 8 kap. socialtjänstlagen (SoL). Med anledning av de nya bestämmelserna i SoL införde Stockholm stad ett nytt avgiftssystem inom äldreomsorg från och med den 1 juli 2002. Från och med den 1 januari 2003 infördes bestämmelser kring inkomstberäkning i SoL. Avgiftssystemet föreslås nu förändras för att på ett tydligare sätt följa de bestämmelser som finns i SoL. I samband med översynen av avgiftssystemet föreslås även andra former av förändringar med syfte att göra avgifterna tydligare för den enskilde samt att underlätta administrationen.

Äldrenämnden föreslår förändringar av nuvarande avgiftssystem samt redovisar vilka konsekvenser dessa kan antas få vad gäller stadens intäkter, de enskildas avgifter samt krav på förändringar i stadens verksamhetssystem (Paraplysystemet). Samtliga de av äldrenämnden föreslagna förändringarna föreslås införas från och med den 1 januari 2010.

Äldreförvaltningens förslag till förändringar av det nuvarande avgiftssystemet inom äldreomsorgen omfattar sjuutton punkter, vilka redovisas i det följande.

1. Vid beräkning av den enskildes avgiftsunderlag tas ingen hänsyn till underskott av kapital.
2. Minimibeloppet beräknas till en tolfedel av 135,46 % av prisbasbeloppet för ensamstående och en tolfedel av 114,46 % av prisbasbeloppet för var och en av sammanlevande makar, registrerade partners och sambor. Detta innebär att minimibeloppet för makar och sambor i stadens avgiftssystem anpassas till förändringen av lagstiftningen som gäller från och med den 1 januari 2009 (8 kap. 7 § SoL).
3. Makar, registrerade partners och sambor har gemensam avgift när insatserna kommer båda till del i deras gemensamma hushåll.

4. I de fall alla måltider serveras i s.k. våningsmatsalar på servicehus uppgår avgiften för kost till maximalt samma summa som avgiften för kost i vård- och omsorgsboende med heldygnsomsorg (73,3 % av 1/12 av prisbasbeloppet eller 2 614 kronor per månad år 2009).
5. Avgift för näringspreparat i servicehus, fastställs varje år utifrån avgift för kost i vård- och omsorgsboende med heldygnsomsorg och våningsmatsalar i servicehus. Hel nutrition i servicehus genererar samma avgift som kost och hel nutrition i vård- och omsorgsboende (2 614 kronor månad år 2009). Halv nutrition uppgår till 25 % och kosttillägg till 10 % av kostnaden för kost och hel nutrition.
6. Reducering av kostavgift på grund av långvariga medicinska eller sociala skäl förändras på så sätt att detta endast omfattar möjlighet till hel reduktion under den korta period vid livets slutskede då eventuellt alla former av näringstillförsel, efter beslut av läkare, avbryts.
7. Ett individuellt tillägg till minimibeloppet avseende fördyrande kostnader för kost ges till alla som bor permanent i vård- och omsorgsboende samt till de som äter alla måltider i s.k.våningsmatsal på servicehus. Det individuella tillägget uppgår till mellanskillnaden av konsumentverkets beräkningar av skäliga kostnader för råvaror för kvinnor 75 år och äldre och vad maten kostar för den enskilde (2 614 kronor – 1 380 kronor per månad år 2009) (8 kap. 8 § SoL).
8. Då den enskilde i vård- och omsorgsboende förbehålls det lagstadgade minimibeloppet och dessutom får inberäkna ett individuellt tillägg för kost, föreslår äldreförvaltningen att staden därmed inte reducerar kostavgiften för den enskilde i de fall denna har ett positivt avgiftsutrymme. Om den enskildes avgiftsutrymme är negativt, föreslår äldreförvaltningen däremot att kostavgiften reduceras med samma summa som det negativa avgiftsutrymmet (8 kap. 8 § SoL).
9. Ett individuellt avdrag för förbrukningsartiklar görs för alla som bor permanent i vård- och omsorgsboende med heldygnsomsorg. Det individuella avdraget uppgår till 8 % av en tolfedel av prisbasbeloppet (285 kronor per månad år 2009) (8 kap. 8 § SoL).
10. Personer som beviljats hjälp med matlåda och/eller dagverksamhet har rätt till ett individuellt tillägg vid beräkning av avgiftsunderlag. Detsamma ska gälla för de personer som blir beviljade ”hjälp med mat” och där utföraren verkställer beslutet genom att distribuera matlådor (8 kap. 8 § SoL).
11. Det individuella tillägget för matlådor och mat på dagverksamhet baseras på att varje huvudmål kostar 0,11 % av prisbasbeloppet (47 kronor år 2009).
12. Avgiftsgrupper införs som utgår från beviljad tid i sju intervaller.

13. Avvikelser av utförd tid från timintervallet i aktuell avgiftsgrupp ska generera en reducerad hemtjänstavgift för den enskilde. Reduceringen sker genom en individuellt uträknad timavgift.
14. För personer som bor i vård- och omsorgsboenden sker reduktion av omsorgsavgift och kostavgift på grund av frånvaro genom avdrag av individuellt uträknad avgift per dag.
15. Avgift för avlösning i hemmet debiteras från och med timme 17 per månad.
16. Avgiftsfri ledsagning avser i första hand olika former av kulturella och sociala aktiviteter.
17. Övergångsregler vid beräkning av avgift inom äldreomsorgen för personer som haft insatser innan 65 årsdagen tas bort i de fall de nuvarande olikheterna mellan avgiftssystemet för personer under respektive över 65 år kvarstår.

I ärendet redovisar äldreförvaltningen även de beräknade ekonomiska effekterna om samtliga förslag genomförs, vilket i huvudsak innebär minskade intäkter för staden. Med anledning av nettoförändringen har medel reserverats i Central medelsreserv i budget för år 2009.

Äldreförvaltningen har också gjort en uppskattning avseende utvecklingskostnaderna för att genomföra de förändringar av Paraplysystemet som krävs och föreslår att medel reserveras för dessa kostnader. Den här avsedda kostnaden omfattar förändringar för både äldreomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättning.

Förvaltningens kommentarer och synpunkter

Förvaltningen ser det som positivt att förändringar görs i det nuvarande avgiftssystemet - bl.a. för att uppnå en tydligare anpassning till bestämmelserna i SoL. En utveckling/anpassning av Paraplysystemet i anslutning till de föreslagna förändringarna är dock, enligt förvaltningens bedömning, en förutsättning för att handläggningen av den enskildes avgift ska kunna underlättas. Förvaltningen vill även peka på betydelsen av att utförarna noggrant rapporterar avvikelser i Paraplysystemet för att den enskilde ska kunna garanteras en korrekt avgift. Kan de föreslagna förändringarna därtill bidra till att avgifterna görs tydligare för den enskilde, är detta att se som ytterligare en positiv effekt.

De föreslagna förändringarna är många och omfattande, varför förvaltningen för närvarande har svårt att bedöma hur dessa i praktiken på olika sätt kan komma att påverka äldres ekonomiska situation. Förvaltningen anser därför att det är av stor vikt att en utvärdering av effekterna av det förändrade avgiftssystemet genomförs så snart det bedöms som rimligt efter införandet.

Enligt förvaltningens bedömning är de av äldreförvaltningen föreslagna förändringarna välgrundade och genomarbetade, varför stadsdelsförvaltningen inte har något att erinra mot förslagen.

Stadsdelsförvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner och överlämnar förvaltningen tjänsteutlåtande som svar på remissen.
